

tryk for, at nu marcherer friheden fremad eller noget andet i den stil. Det er en videreførelse af den konsekvente holdning, vi har haft i mange år om, at de grundlæggende menneskerettigheder er vigtige at forsvare. Det mener vi fortsat.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Ja, det er jo ligefrem sørgeligt, at den store harmoni nu skal gå i stykker. Men når jeg nu er kommet herop for at replicere fru Line Barfod, kan jeg egentlig ikke lade være med at sige, for det fik jeg ikke gjort før: Jeg havde som sagt stor fornøjelse af at høre hendes ordførertale, men jeg vil nok sige, at når hun taler, om man så må sige, frihedens sag, lødighedens sag, og så bruger en sprogbrug som f.eks. den indre svinehund – dette nazistisk opfundne udtryk – og i det hele taget taler, lad mig blot sige det, i nærheden af rendestenen, er der altså et misforhold til det, som burde være og, så vidt jeg også kunne høre, også var hendes ærinde.

Men lad os i stedet for at blive meget vrede på hinanden glæde os over, at der faktisk er en saglig vilje til at forholde os til det, sagen drejer sig om, og så er jeg ikke i tvivl om, at det vil føre til, at paragraffen vil blive ændret.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 84:

Forslag til folketingsbeslutning om kommission til undersøgelse af Farumsagen.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.

(Fremsat 13/3 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kl. 18.05

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det beslutningsforslag, som SF har fremsat, indebærer, at regeringen ifølge lov om undersøgelseskommissioner skal nedsætte en kommission med henblik på, som der står i forslaget, »at opklare det, der omtales som Farumsagen«.

Kommissionen skal efter forslaget undersøge en række spørgsmål og forhold, herunder, og jeg citerer:

»Borgmesterens varetagelse af funktionerne som øverste daglige leder, formand for økonomiudvalget og formand for kommunalbestyrelsen, herunder om der er grundlag for at gøre ansvar gældende.

Kommunalbestyrelsesmedlemmernes varetagelse af deres hverv, herunder om der er grundlag for at gøre ansvar gældende.

Embedsværkets muligheder for at sige fra i forhold til eventuelle ulovlige ordrer og embedsværkets varetagelse af embeder, herunder om der er grundlag for at gøre ansvar gældende mod ledende embedsmænd.

Tilsynsmyndighedernes rolle i sagen, dvs. Tilsynsrådet og Indenrigsministeriet.«

Efter forslaget skal undersøgelsen bidrage til, at lignende sager ikke opstår i fremtiden, at det kommunale selvstyre sikres, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne og det kommunale embedsværk kan leve op til deres ansvar, og at tilsynsmyndighederne kan fungere efter deres formål.

Der skal ikke herske tvivl om, at regeringen ser meget alvorligt på de beskyldninger, der er rettet mod Farum Kommune og borgmester Peter Brixtofte. Det er bl.a. fremgået af de tilkendegivelser, som både statsministeren og indenrigs- og sundhedsministeren tidligere er kommet med her i Folketinget, og jeg vil da også gerne i dag understrege, at regeringen ønsker sagen belyst fuldt ud.

Spørgsmålet er alene, hvordan dette skal gribes an. Her er det regeringens opfattelse, at nedsættelse af en undersøgelseskommission på nuværende tidspunkt ikke er den rigtige fremgangsmåde, tværtimod. Det er der en række grunde til, som jeg nærmere skal redegøre for.

Jeg vil godt starte med at sige et par generelle ord om loven om undersøgelseskommissioner, som Folketinget vedtog i 1999, men som endnu ikke har været i brug. Det er efter loven justits-

ministeren, der har kompetence til at nedsætte en undersøgelseskommission, men hvis Folketinget – som det nu lægges op til – træffer beslutning om det, skal justitsministeren nedsætte en kommission.

Hvad er det så for nogle sager, en kommission kan undersøge? Her siger selve loven for så vidt ikke andet, end at der skal være tale om sager af almen vigtig betydning. Heri ligger efter forarbejderne bl.a., at der som altovervejende hovedregel kun bør nedsættes en undersøgelseskommission, hvis den pågældende sag har tilknytning til staten. Undersøgelser af forhold vedrørende kommunerne forudsættes normalt forbeholdt de almindelige tilsynsmyndigheder. Det fremgår også af forarbejderne, at der ikke bør nedsættes en undersøgelseskommission, såfremt den pågældende sag kan belyses tilfredsstillende af de sædvanlige undersøgelsesorganer, herunder f.eks. politiet.

Jeg har nævnt disse generelle forhold for at vise, at hvis man nu for første gang træffer beslutning om at nedsætte en undersøgelseskommission, gør man det i en sag, som på centrale punkter er meget atypisk i forhold til de sager, som loven om undersøgelseskommissioner tager sigte på. Der er jo tale om en sag, som har sit udspring i rent kommunale forhold, og hvor den offentlige interesse også i alt væsentligt knytter sig til den pågældende kommune. Der er endvidere tale om en sag, som allerede er ved at blive undersøgt af en række af de faste undersøgelsesorganer, og hvor bl.a. politiet er i gang med en omfattende efterforskning; det skal jeg vende tilbage til.

Jeg vil herefter vende mig mere konkret mod nogle af de problemer, som beslutningsforslaget efter regeringens opfattelse rejser. Efter loven om undersøgelseskommissioner kan en kommission kun nedsættes med henblik på undersøgelse af nærmere bestemte forhold. Det betyder, i modsætning til hvad der f.eks. gælder for politiet og tilsynsmyndigheder, at der skal udarbejdes et egentlig kommissorium, der mere konkret og præcist angiver, hvad det er for nogle forhold, der ønskes klarlagt. Det vil derfor ikke være muligt at bede en kommission om at undersøge Farumsagen, eller som det hedder i beslutningsforslaget: opklare det, der omtales som Farumsagen.

Her er vi ved en ret væsentlig problemstilling. Forholdet er jo, at der løbende kommer nye oplysninger og beskyldninger frem i medierne om forholdene i Farum Kommune, og nedsatte

man i dag en undersøgelseskommission, ville man derfor meget hurtigt kunne komme i en situation, hvor kommissoriet ikke længere var relevant og dækkende for de forhold, der kunne være behov for at undersøge, og det kan ingen være tjent med.

Efter regeringens opfattelse, og som beslutningsforslaget altså også synes at illustrere, er vi med andre ord endnu ikke i en fase, hvor det er muligt tilstrækkelig præcist og udtømmende at definere, hvilke konkrete forhold der i givet fald skulle undersøges, medmindre man f.eks. bad kommissionen om at undersøge alle kommunens dispositioner i Peter Brixtoftes tid som borgmester. Det er vel trods alt næppe det, SF ønsker.

Kl. 18.10

Dernæst er der forholdet til de undersøgelser af Farumsagen, som allerede er i gang. Som jeg tidligere var inde på, hviler loven om undersøgelseskommissioner på den både helt naturlige og også selvfølgelig forudsætning, at en kommission ikke bør nedsættes, hvis forholdene kan belyses tilfredsstillende af de almindelige, faste undersøgelsesorganer som f.eks. politiet og tilsynsmyndighederne. Heri ligger i første række, at det ekstraordinære og ressourcekrævende skridt, som det er at nedsætte en egentlig undersøgelseskommission, selvsagt kun bør tages, når samfundets almindelige kontrolapparater ikke slår til. Man skal også have sig for øje, at det på dette som på andre områder gælder, at for mange kokke nemt kan fordærve maden, og det er et synspunkt, som i høj grad har relevans i den foreliggende sag.

Lad mig derfor begynde med at nævne nogle af de initiativer, som allerede er taget med henblik på belysning af sagen. For det første er Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet i gang med en omfattende efterforskning af sagens mulige strafferetlige aspekter. Efterforskningen tager udgangspunkt i det materiale, der er blevet beslaglagt i forbindelse med ransagninger på rådhuset og hos enkeltpersoner og i afhøringen af de implicerede personer. Statsadvokaten har oplyst, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt mere præcist at sige, hvornår efterforskningen kan afsluttes, men jeg ved, at sagen har meget høj prioritet i statsadvokaturen, og at statsadvokaten gør, hvad han kan for at fremskynde efterforskningen.

For det andet har byrådet i Farum Kommune som bekendt den 20. marts 2002 truffet beslutning om at suspendere Peter Brixtofte fra stillin-

gen som borgmester efter reglerne i den kommunale styrelseslov. Sagen ligger nu i Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der skal træffe afgørelse om, hvorvidt suspensionen skal stadfæstes. Til brug herfor skal der foretages en mere indgående undersøgelse af de forhold, som ligger til grund for suspensionen. Hvis suspensionen stadfæstes, skal byrådet i Farum Kommune indbringe sagen for domstolene, og der vil altså i givet fald blive tale om en egentlig retssag om de pågældende forhold.

For det tredje blev Farum Kommune som bekendt den 19. februar 2002 sat under administration af indenrigs- og sundhedsministeren. Det indebærer, at der skal udarbejdes en nærmere genopretningsplan for kommunen, og at Indenrigs- og Sundhedsministeriet i den forbindelse er i gang med en omfattende undersøgelse af kommunens økonomiske forhold. Jeg skal herudover bl.a. nævne, at Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt er i færd med at undersøge en række sager fra kommunen, og at Farum Kommune har besluttet selv at iværksætte en advokatundersøgelse af forholdene i kommunen.

De omfattende initiativer, som jeg her har nævnt, er i sagens natur bagudrettede, i den forstand at de navnlig indebærer undersøgelser og klarlæggelse af, hvad der er sket i Farum Kommune. De vil naturligvis også kunne være værdifulde med henblik på fremtiden: Hvad kan vi lære af Farumsagen?

Men også med hensyn til det fremadrettede er der allerede taget mere konkrete initiativer, idet indenrigs- og sundhedsministeren har truffet beslutning om at nedsætte en ekspertgruppe med professor Jens Peter Christensen som formand. Ekspertgruppen skal ifølge det foreløbige kommissorium vurdere, om de redskaber, som den kommunale styrelseslovgivning giver kommunalbestyrelsen, den kommunale revision, tilsynsrådet samt Indenrigs- og Sundhedsministeriet er tilstrækkelige med henblik på at få indsigt i den kommunale administration, navnlig af den kommunale økonomi. På baggrund heraf skal ekspertgruppen i givet fald stille forslag om ændringer af den kommunale styrelseslovgivning.

Der er altså allerede iværksat væsentlige og omfattende både bagudrettede og fremadrettede undersøgelser af Farumsagen. Der er tale om undersøgelser med henblik på at give os svaret på en række centrale spørgsmål: Hvad er der egentlig sket i Farum Kommune? Er der overtrådt regler og retningslinjer, i givet fald hvilke, og hvor alvorligt er det? Hvem er ansvarlig for

det, hvad kan vi lære, og hvordan undgår vi lignende sager i fremtiden? Under disse omstændigheder må man efter regeringens opfattelse spørge, hvilket formål det skulle have nu oven i det hele også at nedsætte en undersøgelseskommission.

For mig at se omfatter de aspekter af Farumsagen, som SF ønsker belyst af en kommission, og som ikke allerede er ved at blive undersøgt, alene spørgsmålet om, hvorvidt der kan blive tale om ansvar for byrådsmedlemmerne i Farum, for det kommunale embedsværk og for tilsynsmyndighederne, altså tilsynsrådet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Det ville være en noget særpræget fremgangsmåde at nedsætte en undersøgelseskommission med henblik på en undersøgelse af disse spørgsmål på et tidspunkt, hvor vi slet ikke har noget ordentligt hverken faktisk eller retligt billede af de konkrete forhold i kommunen, som hele sagen drejer sig om. I øvrigt er f.eks. tilsynsrådet stadig i fuld gang med den tilsynsvirksomhed, der i givet fald skulle undersøges af en kommission, og det ville vist være at tage tingene i en rækkefølge, som de færreste kunne forstå.

Kl. 18.15

Nedsættelse af en undersøgelseskommission på nuværende tidspunkt vil også rejse en række mere konkrete vanskelige spørgsmål i forbindelse med de igangværende undersøgelser. Jeg forstår f.eks. beslutningsforslagets bemærkninger således, at der er enighed om, at politiet naturligvis ikke skal indstille sin efterforskning som følge af nedsættelsen af en undersøgelseskommission, og at en kommission ikke skal foretage en sideløbende undersøgelse af de samme forhold som dem, der indgår i den politimæssige efterforskning. Men forholdet er jo det, at politiets undersøgelser på nuværende tidspunkt ikke er og ikke kan være klart afgrænsede, idet disse undersøgelser i sagens natur løbende må tilrettelægges efter de nye oplysninger og forhold, der kommer for dagen. Den konstruktion, som beslutningsforslaget lægger op til, forekommer derfor ikke gennemførlig.

Lad mig derfor slutte, hvor jeg begyndte: Farumsagen skal undersøges til bunds, og dens omstændigheder skal klarlægges fuldt ud. Det er regeringen helt enig med SF om, og det håber jeg meget, at SF har forstået af min lange besvarelse i dag. Jeg vil også sige, at regeringen vil følge sagen meget nøje, herunder udfaldet af de strafferetlige undersøgelser, og når de igangværende undersøgelser og sager er afsluttet, vil re-

geringen selvsagt være parat til at drøfte, om der er forhold, som skal belyses yderligere, og i givet fald under hvilke former vi foretager den besvarelse.

Men her og nu gælder det efter regeringens opfattelse om ikke at miste overblikket og iværksætte nye undersøgelser blot for undersøgelseernes egen skyld. Det gælder derimod om nøgternt og roligt at overveje, hvad der tjener en hurtig og effektiv opklaring af Farumsagen bedst, og det er efter regeringens opfattelse at give de myndigheder, der allerede er i gang med at undersøge sagen, ro til at gøre deres arbejde færdigt. Så må vi efterfølgende drøfte et eventuelt videre forløb.

Sagen er med andre ord anbragt på det rigtige spor. Der skal den blive ved med at være, og på den baggrund kan regeringen ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag. Men som sagt – og det vil jeg gerne understrege – vil vi meget gerne efterfølgende drøfte et eventuelt videre forløb, såfremt det måtte anses for nødvendigt.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg kunne jo nøjes med helt at henholde mig til, hvad ministeren har sagt, men vil dog også godt tilføje et og andet.

Når man læser beslutningsforslaget, er der listet en lang række formål med kommissionsundersøgelsen op. Jeg skal ikke nævne dem alle sammen, men det hele er sådan set med: det er fremadrettet, hvordan undgår vi, at lignende sager opstår, og hvordan sikrer vi det kommunale selvstyre? Så er der en opremsning af, hvem der i øvrigt har ansvaret, en afdækning af, hvilke muligheder der er, og en lang række formål.

Jeg vil godt sige helt klart: Der er ikke ét formål, som Venstre ikke er fuldkommen enig i. Men spørgsmålet er jo, som også ministeren har været inde på, om det er det rigtige tidspunkt at skride til en undersøgelseskommission.

Vi har ikke nogen interesse i eller noget ønske om at skjule noget. Tværtimod har både indenrigsministeren og statsministeren klart lagt afstand til det, der foregår i Farum, og vi er flere, der har sagt, at hver en sten skal vendes, så det er altså heller ikke dét, vi er uenige om. Men problemet er naturligvis, som justitsministeren allerede har været inde på, at der allerede er en lang række undersøgelser i gang, og specielt vil det være vanskeligt at undgå at komme i karambolage med politiets undersøgelser. Jeg kan også se af bemærkningerne, at forslagsstillerne er enige i, at det ikke er det, det drejer sig om, men at

man tværtimod skal være varsom med det. Heller ikke på dét punkt er vi altså uenige.

Jeg synes egentlig, det er lidt af den omvendte verden. Hvis vi tænker på tamilsagen, gik der jo netop en undersøgelseskommission forud for en politiusundersøgelse – en undersøgelseskommission, som netop skulle undersøge, om nogen kunne drages til ansvar. Det er man i fuldt sving med i politiet nu, og det er jo klart, det er en strafferetlig undersøgelse, at det sætter nogle helt andre begrænsninger. Det kan være, at vi, når den er afsluttet, og de andre undersøgelser er afsluttede, siger: Jamen her må vi altså have noget mere at vide. Og så synes jeg, vi skal diskutere det til den tid.

Kl. 18.20

Hvad så med forslaget her? Jeg vil godt give et tilsagn om, at vi meget positivt følger sagen, og at vi også skal have en oversigt over, hvordan gældende ret egentlig er, både når det drejer sig om tilsynsmyndighed og Indenrigsministerium. Men hvad jeg også er meget optaget af, er, at vi i udvalget får afdækket, hvilke beføjelser et mindretal i en kommunalbestyrelse har i dag, for det hører så afgjort med. Vi ved jo, at ethvert kommunalbestyrelsesmedlem kan blive draget personligt til ansvar for fejl og forsømmelser, eller hvordan det nu er formuleret i lovgivningen, og det er jo klart, at hvis man skal kunne drages til ansvar for noget, skal man også have indflydelse på de afgørelser, der træffes.

Her må vi have set på, hvilke muligheder der er i dag. Det har jo ikke været fremme i dagspressen, hvad mindretallet i virkeligheden har gjort gennem økonomiudvalget for at få åbne byrådsmøder, eller i hvilket omfang man har klaget til Indenrigsministeriet over revisorpåtegninger osv. Vi vil godt give et positivt tilsagn om, at det vil vi være med til at undersøge i udvalget, men vi finder ikke, at det at nedsætte en undersøgelseskommission på nuværende tidspunkt er en hensigtsmæssig foranstaltning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er helt enig med fru Birthe Rønn Hornbech i, at dette er en meget atypisk sag i forhold til stort set alle andre sager, hvor man har diskuteret at bruge undersøgelseskommissioner. Her har vi altså en sag, hvor spørgsmålet ikke er, om der er noget behov for at sætte en politimæssig undersøgelse i værk, og om der er nogen, der skal drages retligt til ansvar, for der er allerede sat undersøgelser i gang. Vi har set både embeds-

mænd og folk fra det private erhvervsliv, der offentligt, i pressen, har tilstået, at de har medvirket til ulovligheder, og det undersøger politiet nu, og andre ting er også sat i gang.

Spørgsmålet er, om der ikke er behov for, at vi fra Folketingets side laver et undersøgelsesarbejde, og gerne mens tingene står i nogenlunde frisk erindring hos de involverede personer: Hvordan kunne det gå så galt? Er der nogle af de ting, fru Birthe Rønn Hornbech var inde på, vi skal se på?

Jeg ville også gerne se på, hvilken betydning det har, at en kommune vælger at unddrage så store dele af sin forvaltning fra offentlig aktindsigt og forvaltningsloven og offentlighedsloven osv. Hvad betyder det for muligheden for at kontrollere, hvad der foregår? Og er fru Birthe Rønn Hornbech ikke enig i, at det ville vi have mulighed for med en sådan kommission?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg går ud fra, at fru Line Barfod er enig med mig i, at hvis vi på et tidspunkt nedsætter en undersøgelseskommission, er det ikke os, der er undersøgelseskommissionen, men vi skal blive enige om et kommissorium, og så kan man få afdækket disse ting.

Men jeg tror faktisk, at det vil vise sig, at hvis vi prøver at få det materiale frem, som givet allerede findes, om gældende ret, også om, hvilke muligheder ethvert byrådsmedlem har, vil det vise sig, at der har været passivitet alle steder, at det egentlig ikke er reglerne, der er noget i vejen med, men at et passivt mindretal måske ikke har benyttet de beføjelser, der var.

Derfor vil jeg i hvert fald først tage stilling til, hvad der videre skal ske, når vi har fået afdækket, hvilke muligheder de forskellige myndigheder, herunder Indenrigsministeriet, som ifølge den tidligere amtmand Henning Strøm har været frygtelig forsømmeligt gennem årene, mens Socialdemokraterne var i regering, har haft. Lad os først få afdækket gældende ret.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne kvittere for fru Birthe Rønn Hornbechs tilsagn om, at vi skal gøre, hvad vi kan for at få afdækket gældende ret og hvilke muligheder der er. Det finder jeg også er meget væsentligt.

Men det, som en undersøgelseskommission kan, og som vi jo ikke kan fra et folketingsudvalgs side, er at indkalde de personer, der har medvirket i sagen, de personer, der har været involveret på forskellig side, embedsmænd, byrådsmedlemmer, folk i tilsynet osv., og høre deres forklaringer på, hvorfor der ikke er sket en indgriben. Én ting er jo, hvordan gældende ret er, noget andet er, hvordan det kunne så gå så galt, hvad det er for forhold, der har gjort, at man ikke har grebet ind tidlige.

Er fru Birthe Rønn Hornbech ikke enig i, at det er det svært at få afdækket, hvis vi ikke hører forklaringerne fra de involverede personer?

Kl. 18.25

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil vende tilbage med min kommentar til fru Birthe Rønn Hornbechs generelle melding om beslutningsforslaget, men jeg vil godt sige på dette tidspunkt, at spørgsmålet om, hvor meget parterne har vidst, hvad de har gjort, hvad de kunne gøre, selvfølgelig er noget, som vi skal finde ud af. Hvis man ikke finder ud af det, kan man jo heller ikke finde ud af, hvad der er galt. Men jeg vil godt nævne, at siden 1998 har der været 80 klager til Tilsynsrådet i Frederiksborg Amt fra kommunalbestyrelsesmedlemmer og borgere i Farum, så der er i hvert fald nogle, der har klaget, uden at der er sket noget.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Vi fastholder, at hver en sten skal vendes, men det skal også være stenene, og jeg mener, det er alt for tidligt at sige, hvad det her skal føre til. Lad os nu se, hvad en straffesag fører til. Det kan jo være, at der bliver afklaret mange ting, hvor man siger, at forholdene var så ekstreme, at man måske ikke havde nogen muligheder.

Med hensyn til tilsynsrådets beføjelser og dets ressourcer er man i gang med at undersøge det i Indenrigsministeriet, så vidt jeg har forstået. Der er en advokatundersøgelse i gang.

Jeg vil ikke afvise noget nu, men jeg vil heller ikke give tilsagn om noget. Nogle af de ting, som fru Line Barfod var inde på, at man skulle spørge om, er jeg slet ikke sikker på er så forfærdelig relevante. Altså hvis folk har dummet sig, og forholdene er helt ekstreme, så er det faktisk begrænset, hvad vi kan bruge det til i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg er fuldstændig enig i, at vi skal se på, hvordan tingene udvikler sig, men jeg mener ikke, at vi skal afvente en straffesag, for det kan tage flere år, før den er afklaret.

Der er også stor forskel på det, man fra politiets side vil arbejde på at efterforske i forbindelse med en straffesag, og det, der kommer frem under en straffesag, der jo drejer sig om, hvorvidt nogen kan stilles strafferetligt til ansvar, og så de forklaringer, der kommer frem, når man forsøger at afdække, hvordan det kunne gå så galt.

Jeg mener faktisk, det er utrolig vigtigt for at forebygge, at det går lige så galt andre steder i landet, at vi får nogle forklaringer på, hvad det er der har gjort, at det er kommet dertil, hvor det er kommet i Farum. Hvordan kan det være, at folk har dummet sig? som fru Birthe Rønn Hornbech siger. Hvordan har det kunnet køre i så mange år, uden at der er blevet grebet effektivt ind tidligere?

Det er dét, som jeg ønsker, at vi får afklaret. Det er ikke så væsentligt, om vi får stillet nogen retligt til ansvar. Det er der nogle andre undersøgelser, der er i gang med at se på.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu må jeg måske drille lidt. Jeg vil i hvert fald appellere til fru Line Barfods følsomme og veludviklede retssyn.

Fru Line Barfod er jo yngre i gårde end jeg, men jeg var ordfører på sagen om lov om undersøgelseskommissioner, og en del af hele diskussionen i forbindelse med tamilsagen og kritikken af proceduren bagefter var jo retssikkerheden. Jeg går da ud fra, at fru Line Barfod er enig med mig i, at vi ikke nedsætter nogen undersøgelseskommission, som kan begynde at afhøre en masse mennesker, som enten skal møde som vidner i retten eller kunne komme til at hænge sig selv ud, som kunne blive afhørt med en sigtets retsstilling under en straffesag. Det var jo præcis det, der var problemet, inden vi fik denne lov formuleret. Vi skal ikke have, at nogen i et system hænger sig selv ud, så det kan bruges i en senere sag, og vi ved jo ikke, hvordan nogen af de personer, som fru Line Barfod nævner, måtte være impliceret i en straffesag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Ole Stavad som ordfører.

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt rose forslagsstillerne i SF for forslaget, for jeg synes, det er sagligt, at det er gennemarbejdet, og at det er et velargumenteret forslag. Vi er i øvrigt enige med forslagsstillerne i, at lov om undersøgelseskommissioner kan anvendes i denne her sammenhæng med de ændringer, der kom ind under processen. Vi kan sige, at det forslag, der oprindeligt blev fremsat, ville have udelukket det, men som forslaget endelig blev vedtaget i 1999, er vi enige med forslagsstillerne i, at det er anvendeligt og kan bruges.

Kl. 18.30

Som allerede justitsministeren har ridset op, er der jo en række ting, man er i gang med at undersøge. Der er politiet samt advokatundersøgelsen, som nu sættes i gang af Farum Kommune. Så vidt jeg forstod det, traf man også på et møde i Farum kommunalbestyrelse i går beslutning om, hvem der skal forestå undersøgelsen. Kommunen er i gang med at få hele sin økonomi gennemarbejdet med det, som indenrigsministeren har i gang, og kommunen er, som man siger populært, sat under administration. Indenrigsministeren har i forhold til det kommunale tilsyn sat professor Jens Peter Christensen i spidsen for yderligere at få en række ting undersøgt for også at tage de erfaringer, man har her, med ind i det lovarbejde, som vi forventer at have gennemført til efteråret.

Derfor er selvfølgelig det gode spørgsmål, som jeg også har hørt både justitsministeren og Venstres ordfører mere eller mindre direkte stille: Er alt det, der skal sættes i værk, og er alt det, der skal undersøges, i gang? Der vil jeg godt give udtryk for, at vi bestemt tvivler på, at det er tilfældet. Omvendt vil jeg også godt give udtryk for, at vi er enige i, at vi ikke har et tilstrækkeligt godt overblik på nuværende tidspunkt.

Derfor mener jeg også, at den metode, som SF med det her forslag anvender, er fornuftig. For oven på den debat, vi har her i dag, bliver beslutningsforslaget jo henvist til Udvalget for Forretningsordenen. Dermed får man mulighed for at fortsætte arbejdet i Udvalget for Forretningsordenen. Det, jeg gerne ville understrege, og som vel også alle har sagt, er, at enhver sten skal vendes i den her sag. Hvis vi mener det, må vi vel også alle sammen være parate. Jeg har glædet mig over at høre justitsministeren og også Venstres ordfører give udtryk for, at vi går ind i det her arbejde med den holdning, at i den udstrækning, hvor vi får afgrænset, hvad der

endnu ikke er sat i værk, og som der er brug for, så er vi også parat til det. Jeg hæftede mig ved justitsministerens formulering om, at undersøgelseskommissionen på nuværende tidspunkt ikke ville være et tilstrækkeligt og rigtigt redskab, fordi vi mangler det overblik.

Derfor går vi ind i det her med den holdning, at vi skal lære alt det, der nu kan læres af den her sag, for at sikre, at noget tilsvarende ikke gentages. Og punkt to er, at de, der skal drages til ansvar, bliver stillet til ansvar. Det er jo, som også justitsministeren var inde på, politikerne i Farum. Det kan være ledende embedsmænd. Det kan også være tilsynsmyndighederne. Det kan også være Indenrigsministeriet. Jeg vil gerne understrege, selv om det en gang imellem har været oppe til diskussion, at kan der være tidligere socialdemokratiske ministre, som ikke har udvist tilstrækkelig omhu – i den udstrækning, der skulle være diskussion om det – så ønsker vi fra Socialdemokratiet, at alt bliver vendt, også for så vidt angår de dele, som kan have det indhold.

Derfor går vi som sagt ind i det her arbejde med den holdning, at der nu skal laves et grundigt stykke udvalgsarbejde. Vi kommer givet til at følge det og undersøge og afdække, hvad de igangværende undersøgelser vil tage sig af, og hvad der bliver af mangler.

Når jeg tror på, at vi bliver nødt til at gøre noget yderligere ud over det, der er sat i gang, skyldes det, at det allerede nu fremstår temmelig klart, at ganske meget af det, der er sket i Farum, kan man ikke finde på papir, for ganske meget er foregået mundtligt. Der er det selvfølgelig en meget stor kvalitet, at politiet er inde, og at politiet kan foretage afhøringer, men også at der er det redskab, der ligger i en undersøgelseskommission, så man tilsvarende der, hvor politiet ikke dækker, kan få tingene ordentligt undersøgt senere.

Derfor tror vi, at redskabet er rigtigt. Vi vil gå ind i arbejdet positivt. Vi er indstillet på at være med, når vi har klarhed over, hvordan en undersøgelseskommission i givet fald vil kunne se ud, hvis konklusionen på det tidspunkt er, at det er den, der er behov for.

Kl. 18.35

Poul Nødgaard (DF):

Farum skriver jo danmarkshistorie, men blot på en noget kedelig baggrund. Jeg mener, at kommunen skriver danmarkshistorie, fordi det er første gang, at en kommune i Danmark har lavet

så mange – undskyld, jeg bruger udtrykket – uhyrligheder, så Folketinget gang på gang har måttet sætte fokus på det, der er foregået i Farum. Og SF skal bestemt ikke have utak for, at man i dag fremsætter dette her beslutningsforslag, hvor hovedudgangspunktet er ønsket om en nedsættelse af en såkaldt undersøgelseskommission.

Men jeg må allerede nu indledningsvis fremføre, at Dansk Folkeparti ikke umiddelbart kan tilslutte sig det fremsatte forslag. Årsagen hertil er, at der foregår en lang række undersøgelser, og vi må først have fuldstændig klarhed over, om de dækker nogle af de punkter, som SF har med i sit forslag.

Det er f.eks. ikke muligt i dag helt præcist at udtale sig om omfanget af bagmandspolitiets undersøgelser, men det er da godt at vide, at denne instans tilsyneladende er indstillet på at fremskynde sin undersøgelse.

Indenrigsministeren har også bedt en af landets førende jurister, professor Jens Peter Christensen fra Århus, om at se nærmere på den kommunale styrelseslov, og om denne styrelseslov i tilstrækkelig grad er dækkende i den kommunale verden, der har forandret sig ganske voldsomt i de senere år. Vi får også at se, hvad der kommer ud af denne undersøgelse.

Endelig har Farum Kommune nu efter lange overvejelser bestemt sig for at lade en advokat gennemføre en undersøgelse, men om denne undersøgelse bliver af megen værdi vil vise sig.

Det må i den forbindelse tages i betragtning, at det kan blive vanskeligt at gennemføre en undersøgelse af noget som helst i Farum, når borgmesteren fortsat fungerer. Hertil kommer, at han er omgivet af et utal af byrådsmedlemmer, i hvert fald af et flertal af byrådsmedlemmer, som bestemt heller ikke er uskyldige i alt det, der er foregået i Farum Kommune.

Tilsynsrådets rolle har jeg jo under tidligere debatter her i Folketinget været inde op, og jeg skal blot sige, at denne instans efter vores opfattelse bestemt ikke har udfyldt sin opgave, som man burde kunne forvente af et amtligt tilsynsråd.

Årsagen hertil er i høj grad, at det på en eller anden måde lå i kortene, at Farum Kommune var en form for stat i staten, og at kommunen ustandselig blev rost til skyerne. Dette burde imidlertid for tilsynsrådet have været en ting, man burde have set helt bort fra, og man burde være gået objektivt og sagligt ind i sagen.

Jeg har før sagt, at den tidligere regering, og specielt dens indenrigsministre fru Karen Jespersen samt hr. Thorild Simonsen, bestemt heller ikke kan fraskrive sig et ansvar for de mange dispositioner, som Farum foretog sig, bl.a. det omfattende salg af ejendomme og rensningsanlæg, og hvad ved jeg, for senere at leje alle disse instanser tilbage igen. Det var og blev jo, kan vi se i dag, kunstige dispositioner, som desværre andre kommuner i et vist omfang også drog ind i deres handlemåde.

Uanset hvordan Farumsagen slutter, må det aldrig betyde, at vi her i Folketinget gennemfører foranstaltninger, som kan true det kommunale selvstyre og måske endda fratage en række lokale politikere lysten til at arbejde i den kommunale verden. Derfor er der grund til den største påpasselighed, når nye regler og standarder skal udformes i forbindelse med Farumsagen. Fordi en enkelt kommune bærer sig særdeles uheldigt ad, skal det jo ikke medføre unødvendigt hårde regler for mange andre kommuner, som bærer sig ganske fornuftigt ad.

Endelig vil jeg fremhæve, at det i den aktuelle Farumsag er sikkert, at Dansk Folkeparti ikke kan acceptere, at sagen sluttet, før, som også andre har udtrykt det, alle sten er vendt.

I den forbindelse vil jeg afslutningsvis fremføre, at det for os i Dansk Folkeparti er noget tvivlsomt, om revisionens, tilsynsrådets og Indenrigsministeriets rolle i den aktuelle sag vil blive belyst ved de undersøgelser, der nu foretages, og såfremt dette ikke er tilfældet – en fuldstændig belysning af disse instansers rolle – er det helt oplagt, at Dansk Folkeparti er med på her i Folketinget at træffe en beslutning, der bygger på, at disse instansers rolle bliver fuldstændig og aldeles klarlagt.

Man kan ikke fraskrive sig noget som helst ansvar, når man er i den situation, at man har en tilsynsforpligtelse. Jeg kunne forstå, og det må jeg afslutningsvis glæde mig over, at specielt Socialdemokratiet og måske også ministeren, når hun runder af om et øjeblik, vil være indstillet på grundighed, når vi ser resultatet af alle de der forskellige undersøgelser. Hvis vi føler, at her er ting, der ikke er fuldstændig sat på plads, så skal de sættes på plads.

Kl. 18.40

Jeg håber, at de undersøgelser, der nu foregår, specielt bagmandspolitiets undersøgelser, som vi lægger mest vægt på, ikke kommer til at tage alt for lang tid. Det er desværre meget usikkert, hvor lang tid de tager, men hvis de afsluttes i lø-

bet af nogle få måneder, vil vi nøje granske, hvad det går ud på, og hvis ikke alle disse ting er sat på plads, som vi her ønsker, og som jeg har udtalt, vil vi afgjort støtte om ikke SF's forslag, så noget vi selv laver eller noget, et flertal her i Folketinget måske laver i fællesskab. Der skal ikke herske skygge af tvivl om, at den sag ikke sluttet, før alle sten er vendt.

Undskyld, hvis jeg overskred taletiden lidt.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Den klarer sig nok.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg syntes, det var godt, at også hr. Poul Nødgaard gav udtryk for, at man var indstillet på, at vi har en fælles forpligtelse, når vi har overblikket, og hvis der er ting, der ikke med det, der er sat i værk, bliver undersøgt. Det syntes jeg var positivt.

Hr. Nødgaard gav udtryk for, at man måtte afvente, at politiet var helt færdig med sin undersøgelse. Sådan tror jeg nu ikke det er. Jeg vil sige, at i det øjeblik, vi har en tilstrækkelig klarhed over, hvilke områder politiet tager sig af, er vi vel så langt fremme i forhold til politiet i hvert fald, at vi kan se, hvad der lades tilbage, som vi har en fælles forpligtelse til at sørge for belyses.

Er hr. Poul Nødgaard ikke enig i, at vi ikke behøver at vente så lang tid, som sådan noget indimellem desværre har tendens til, for det er jo alvorlige sager, og de skal gøre deres arbejde grundigt?

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det skulle glæde mig særdeles meget, om hr. Ole Stavad har ret i, at vi i løbet af ganske kort tid kunne få sådan et overordnet indblik i bagmandspolitiets undersøgelser.

Jeg har jo ikke personlig turdet ringe til bagmandspolitiet, men jeg har spurgt folk, der er kloge på de her områder, og de siger, at bagmandspolitiet ikke frigiver noget, før de har fuldstændig bund i alle de ting, de har inddraget. Det drejer sig om computere, og det drejer sig om alverdens ting.

Jeg må sige til hr. Ole Stavad uden at vide det bestemt, at vi nok ikke skal forvente os de store ting, før bagmandspolitiet er næsten færdige med deres værk. Men hvis det skulle vise sig, at bagmandspolitiet kommer ud med en overordnet skitse – det er præcis de og de ting, vi tager

stilling til – og vi her i Folketinget kan se, at man ikke helt præcist undersøger det, vi gerne vil have, så er den utrolig fin for vores vedkommende, for så er vi parate til at træffe en beslutning allerede dér.

Men i hvert fald de mennesker, jeg har kunnet konsultere i denne her sag, og som har forstand på den måde, bagmandspolitiet arbejder på, har givet mig de oplysninger, at man ikke skal forvente, at de rykker ud med noget som helst, før de næsten har – om jeg må bruge udtrykket – et færdigt værk.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Til den diskussion om, hvornår man kan tage stilling til, om man vil foretage noget herinde, vil jeg da godt spørge hr. Poul Nødgaard, som jeg spurgte fru Line Barfod: Er hr. Poul Nødgaard ikke enig i, at vi altså ikke kan have, at vi nedsætter en kommission, hvor mennesker skal indkaldes med én retsstilling eller mangel på samme og så samtidig skal møde f.eks. som vidner i en straffesag, hvor dommeren måske vil slå fast, som vi har set det tidligere, at dette vidne ikke har vidnepligt, men altså i virkeligheden kan risikere at blive sigtet? Så kan vi ikke lokke nogen til at udtale sig til en undersøgelseskommission. Er det ikke også Dansk Folkepartis opfattelse?

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg kan næsten ikke lade være med at sige, at det forhold, som fru Birthe Rønn Hornbech her gør opmærksom på, som man selvfølgelig skal være ekstremt opmærksom på, mener jeg der er taget højde for i loven om undersøgelseskommissioner.

Men når jeg bad om ordet igen, var det for at understrege, at jeg ikke har sagt, at i løbet af kort tid så tror jeg, at det er der. Nu er det jo altid en diskussion om, hvad kort og lang tid er. Men vil hr. Nødgaard ikke være med til under udvalgsarbejdet, at vi også der prøver at få oplysningerne frem, så vi selv er aktivt medvirkende til hurtigst muligt at få skabt så stor klarhed som muligt?

Kl. 18.45

Jeg tror ikke, at vi snakker om dage eller uger. Jeg tror, at vi snakker om måneder, inden vi ved fælles hjælp vil kunne bringe os derhen, hvor vi får det tilstrækkeligt oplyst. Så jeg tror ikke, at det er næste uge, vi snakker om, men jeg tror på,

at vi gennem et ihærdigt arbejde i udvalget i et tæt samspil med ikke mindst justitsministeren kan få skabt en sådan klarhed, at vi ikke behøver at lade der gå år og dag, inden vi kan se, hvordan vi kan fylde det manglende rum ud med en undersøgelse.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Nu kan jeg, for lige at svare hr. Ole Stavad først, forstå, at denne her sag kommer i et underudvalg under Udvalget for Forretningsordenen og ikke i Kommunaludvalget, men derfor kan vi godt hver for sig bidrage til, at alle de ting bliver belyst – og alle partier bliver formentlig repræsenteret i det underudvalg.

Hvad enten det nu bliver et underudvalg under Udvalget for Forretningsordenen eller Kommunaludvalget, så kan der ikke herske nogen tvivl om, at vi hver for sig som politikere i de udvalg har mulighed for at gøre, hvad der overhovedet står i vores magt for at fremskynde de her undersøgelser. Og det vil vores parti naturligvis også arbejde konstruktivt med på.

Så vidt jeg har forstået de ordførere, der har været på talerstolen indtil nu, både fra Venstre og fra Socialdemokratiet, er vi hundrede procent enige om, at den her sag ikke bliver sluttet, før vi kan se befolkningen fuldstændig i øjnene i relation til, at vi har gjort alt, hvad vi kunne, for at afsløre alle elementer i den, kan vi vist godt sige uden overdrivelse, utrolig kedelige sag.

Til de udtalelser fru Birthe Rønn Hornbech kom med: Jeg er jo ikke som fru Rønn Hornbech jurist, men der skal ikke herske tvivl om, at vi ikke vil tage initiativer eller skridt i Dansk Folkeparti, der på nogen måde strider mod juraen. Og derfor er det helt oplagt, at vi striks overholder, hvad der er juridiske regler på det her område, for alt andet vil være helt utænkeligt.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Begivenhedsforløbet i Farum Kommune har med rette påkaldt sig megen opmærksomhed i de sidste måneder. Vi har vel alle længe vidst, at Farum Kommune blev ledet, skal vi sige, lidt utraditionelt, men at forholdene har udviklet sig så katastrofalt, som vi nu ved, er nok alligevel kommet bag på de fleste.

Farumsagen er en tragedie for Farum Kommune, men kan også udvikle sig til et alvorligt problem for hele det danske kommunestyre, hvis vi ikke reagerer konsekvent og forstandigt på sagen.

Farumsagen skal undersøges til bunds af to grunde:

For det første skal det naturligvis afklares, hvorvidt politikere og/eller embedsmænd har begået ulovligheder. Det skal desuden kortlægges, om der af politikere og/eller embedsmænd er udvist pligtforsømmelse i en sådan grad, at det er ansvarspådragende. Er der begået ulovligheder eller grove pligtforsømmelser, skal de pågældende naturligvis drages til ansvar.

For det andet er en tilbundsgående undersøgelse betingelsen for, at vi som politikere på baggrund af begivenhedsforløbet i Farum kan vurdere, om der er systemfejl i regelsættet om kommunestyret i Danmark, herunder regelsættet om tilsyn med kommunerne. Er det systemfejl, der er årsagen til, at det har kunnet gå så galt i Farum, som det er gået, uden at nogen har grebet ind? Hvis det er tilfældet, skal sådanne systemfejl naturligvis rettes.

Der er da også allerede, som ministeren i dag har gjort rede for, sat en række undersøgelser i gang. De strafferetlige aspekter undersøges af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet. Indenrigsministeriet er i gang med at undersøge, hvorvidt der er juridisk holdbar baggrund for at suspendere hr. Peter Brixtofte som borgmester.

Ministeriet har endvidere sat kommunen under administration og er dybt involveret i en økonomisk genopretningsplan for kommunen. Desuden er Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt i fuldt sving med at undersøge forholdene i Farum, og Farum Kommune har etableret sin egen advokatundersøgelse.

Hertil kommer så det mere fremadrettede arbejde i den såkaldte ekspertgruppe nedsat af indenrigs- og sundhedsministeren med professor Jens Peter Christensen som formand.

Nu foreslår SF så, at der i henhold til lov om undersøgelseskommissioner skal nedsættes en sådan, altså en undersøgelseskommission.

Kl. 18.50

I Det Konservative Folkeparti kan vi ikke støtte dette forslag. Ikke fordi vi ikke ønsker forholdene undersøgt, for det gør vi, men efter vores opfattelse er justitsministerens begrundelse for at afvise SF's forslag overbevisende. En undersøgelseskommission er simpelt hen ikke det rigtige instrument at tage i anvendelse.

Men vi medvirker gerne under udvalgsbehandlingen til at vurdere, om der er hjørner af tingenes tilstand i Farum, der ikke bliver tilstrækkeligt undersøgt med de undersøgelser,

der er sat i gang, og hvordan vi i givet fald så kan forholde os til det, for Farumsagen skal undersøges til bunds, dels for at placere et eventuelt strafferetligt ansvar, dels for at analysere eventuelle systemfejl, men en undersøgelseskommission er næppe det rigtige instrument i den givne situation.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Der er et udtryk herinde, der hedder »med lov skal land bygges«, og det er jeg bestemt ikke uenig i. Men når det er sagt, så vil jeg gerne spørge hr. Kirkegaard, som i sin tale nævnte – det var sådan bare en enkelt bemærkning inde i talen – at et flertal i Farum byråd har fremsat anmodning om, at borgmesteren suspenderes efter den såkaldte § 66 b, om han finder, at det er rimeligt og ret og rigtigt, at der skal gå så lang tid med at tage stilling til en sådan sag. Så kan hr. Kirkegaard jo svare, at det ikke er hans bord, at det er indenrigsministerens bord, men som politiker må hr. Kirkegaard jo også have en opfattelse af det.

Det, jeg møder og mødte så sent som ved et arrangement i Ringsted her i eftermiddag – det er almindelig folkesnak, og det er utrolig, så længe den Farumsag kan holde sig kørende, men det er altså det, folk endnu meget og inderligt taler om – er, at der faktisk ikke er én, der kan forstå, at når man ser på alle de ting, der er kommet frem, lige fra dyre flasker vin og hele vejen igennem, hver eneste dag har afsløret en ny sag fra Farum, at der ikke kan træffes en hurtig afgørelse.

Jeg vil godt spørge hr. Kirkegaard, om han synes, at det er ret og rimeligt, at der går så lang tid.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg er fuldstændig klar over, at mange er stærkt optaget af Farumsagen, og at mange er stærkt utålmodige efter at se nogle konsekvenser af de forhold, der har rullet sig ud for offentlighedens øjne i Farum.

Men til det konkrete spørgsmål, som hr. Poul Nødgaard stiller, om det er ret og rimeligt, at der skal gå så lang tid med at behandle spørgsmålet om, hvorvidt borgmesteren skal suspenderes eller ej, må jeg sige, at vi må væbne os med den fornødne tålmodighed. En sådan sag skal behandles juridisk fuldt forsvarligt. Det kan tage

lidt tid, og det må vi så i givet fald bære over med.

Jeg er i hvert fald meget tryk ved, at det bliver undersøgt grundigt juridisk, så vi er fuldstændig stensikre på – eller skal vi rettere sige, at ministeren er fuldstændig stensikker på – at hvis hr. Peter Brixtofte skal suspenderes, er det juridiske grundlag herfor altså også i orden.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg har præcis samme opfattelse som hr. Knud Erik Kirkegaard, men jeg spurgte hr. Knud Erik Kirkegaard, om han kan forstå, at befolkningen står komplet uforstående over for det her. Og det er jo trods alt dem, vi repræsenterer.

Jeg synes, det er utroligt. Jeg siger det bare som en efterretningssag – hr. Knud Erik Kirkegaard behøver ikke engang tage ordet, men han må selvfølgelig gerne – at det, der er utrolig vanskeligt at forklare folk, der bare interesserer sig for det og følger med i dagens aviser og dagens tv-aviser, er, at det normalt er sådan, at hvis folk laver noget, der er så kritiserabelt som det, der er foregået i Farum, sker der et eller andet næsten i ét hug, men her skal vi overholde jura mig her og dér.

Det skal vi formentlig også, det betvivler jeg ikke. Og jeg synes også, at indenrigsministeren indtil nu har gjort det ganske udmærket i sagen. Men jeg nævner det bare som en konstatering: Ingen i dette land kan forstå, at en person, der har lavet sådan nogle ting, og som af et flertal har fået at vide, at han er uegnet til at sidde som borgmester i hvert fald i en midlertidig periode, kan fortsætte. Folk ryster på hovedet ad det.

Jeg spørger bare: Hvad svarer hr. Knud Erik Kirkegaard de folk, som han formentlig også møder, og som spørger sådan. Svar udbedes.

Kl. 18.55

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er bare for at få det på det rene. Jeg hørte i hvert fald, at hr. Poul Nødgaard kaldte det, han refererede til, folkesnak. Det var sådan, jeg hørte det. Jeg vil bare have fastslået, at folkesnak heller ikke i Det Konservative Folkeparti er en retskilde.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg tror nok, at vi må sige, at den regel om, at man ikke kommer sine fæller til undsætning, også gælder her. Det betyder nemlig, at de andre

medlemmer ikke har mulighed for at debattere. De andre medlemmer kan ikke debattere med fru Birthe Rønn Hornbech her, og derfor bør hun gå ind i den rækkefølge, hvor det hører hjemme. Det skal selvfølgelig overholdes også i denne her debat.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg håber så bestemt ikke, at jeg bryder formandens henstilling, når jeg spørger hr. Knud Erik Kirkegaard, om han ikke undrer sig over, at hr. Poul Nødgaard holder den tale, han holdt her for et lille øjeblik siden, når det er sådan, at han ikke har givet tilsagn om at støtte det forslag, som Socialdemokratiet fremsatte, som giver mulighed for, at man rent faktisk kan suspendere borgmesteren.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Den gik altså heller ikke. Nu må det været absolut sidste gang, ellers bliver man jaget ned af tallerstolen.

Så er det hr. Knud Erik Kirkegaard, der svarer hr. Poul Nødgaard, og det får han 1 minut til.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Tak, fru formand.

Der er jo ingen, der siger, man skal være logisk i politik. Det kan være hensigtsmæssigt at være det, men det er ingen betingelse. Så det krav vil jeg ikke stille til hr. Poul Nødgaard.

Men det, det her drejer sig om, er naturligvis, at hvis man skal suspendere en borgmester, skal det ske efter en ganske bestemt paragraf i den kommunale styrelseslov, og så skal der selvfølgelig også være et sikkert grundlag for at vurdere, at vedkommende rent faktisk også har været i konflikt med den pågældende paragraf, før man drager sin endelige konklusion, uanset hvad folk siger i Brugsen og andre steder.

Det kan godt være, at vi må bruge vores pædagogiske evner for at forklare, at sådan er tingene altså skruet sammen i et retssamfund. Jeg stiller gerne min pædagogik til rådighed, hvis hr. Poul Nødgaards slipper op.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Marianne Jelvød som ordfører.

Marianne Jelvød (RV):

Det Radikale Venstre har stor forståelse for SF's beslutningsforslag, som vi behandler nu. Alle

må have en interesse i at vide, hvordan og hvorfor det kunne gå så galt i mønsterkommunen Farum.

Vi har nu indenrigsministerens ord for, at der er et underskud i størrelsesordenen 200 mio. kr. om året, og at én skatteprocent i Farum svarer til 30 mio. kr. Det vil sige, at borgerne i Farum Kommune som en tommelfingerregel betaler 7 skatteprocent for lidt, for at kommunen bare skulle kunne løbe rundt på det serviceniveau, der er nu. Alene det er jo en kæmpekæmpekæmpestor ting, og derfor må Folketinget også interessere sig for, hvordan det kunne gå så galt, og hvorfor det gik så galt.

Vi er meget åbne over for det beslutningsforslag og den hensigt, som ligger i forslaget fra SF. Det er på den anden side et meget, meget stort apparat at sætte i gang på nuværende tidspunkt, hvor der er så mange uklarheder i situationen.

Vi mangler politiets undersøgelse. Vi mangler den undersøgelse, advokatundersøgelsen, der er ved at blive påbegyndt på foranledning af byrådet. Vi har brug for at vide mere om tilsynsrådets og Indenrigsministeriets arbejde. Lige nu er der jo begge steder processer i gang for at klarlægge en række af de forhold, der gør sig gældende i den såkaldte mønsterkommune Farum.

Jeg har stor forståelse for, som hr. Poul Nødgaard gjorde rede for før, at mange mennesker er utålmodige efter at få en forklaring og se nogle handlinger. Men til hr. Nødgaard vil jeg sige, at det også er en politikers opgaver og måske ikke mindst et folketingsmedlems opgave at forklare, hvad et retssamfund er for noget, og hvordan vi alle sammen har glæde af at leve i et retssamfund.

Kl. 19.00

Jeg tror, at en pædagogisk mulighed måske var at pege på Thorsen- og Tradssagen, som er velkendt og fulgt af stort set lige så mange mennesker, som nu er optaget af Farumsagen, for det fremgår jo også deraf, at der må være et forløb, inden man kan træffe nogle beslutninger, der har rettlige konsekvenser.

Indenrigsministeren har sat kommunen under administration og er ved at gennemføre en undersøgelse af Farums økonomi og en lang række andre forhold, med henblik på at der skal laves en genopretningsplan. Vi ved også fra medierne, også fra indenrigsministeren, at tilsynsrådet er i gang med en række spørgsmål til Farum Byråd.

I det hele taget er der så mange ting undervejs på nuværende tidspunkt, at det bedste, Fol-

ketinget kan gøre, og det kan ske dels i Kommunaludvalget, dels i Udvalget for Forretningsordenen, hvor beslutningsforslaget skal behandles, at vi her fra Folketingets side begynder at samle materiale. Det ville være på sin plads, at indenrigsministeren afleverede en redegørelse til både Kommunaludvalget og det underudvalg under Udvalget for Forretningsordenen, der behandler beslutningsforslaget, om økonomien i Farum Kommune, når den redegørelse er mulig at give.

Det ville være relevant, at de to udvalg får revisionsrapporterne for en række år i Farum Kommune. Det ville være relevant, hvis vi kunne få listen over de spørgsmål, som tilsynsrådet har stillet Farum Kommune – altså at vi i det hele taget begyndte systematisk at samle materiale og dermed også kunne følge sagen og dermed i virkeligheden måske også blive bedre til at svare på de spørgsmål, vi kan få i tog og andre steder, hvor vi møder mennesker, der er interesseret i, hvad der foregår i det danske samfund.

Endelig vil jeg gerne pege på Jens Peter Christensen-udvalget, som andre ordførere også har peget på. Man kan sige, at det i og for sig er en lidt bagvendt måde. Jeg har jo selv støttet, Folketinget bredt har jo støttet indenrigsministeren og regeringen i at nedsætte det udvalg. Men noget af det, udvalget skal se på, er jo, om de værktøjer, det regelsæt, den lovgivning, den styrelseslov, vi har i dag, er tilstrækkelig til at sikre ikke mindst det enkelte byrådsmedlems situation med det ansvar, som påhviler en folkevalgt i et byråd. Dermed får vi også en vej – det er en lidt kringlet vej, indrømmer jeg – til at se på, om der er forhold i Farum, vi kan få belyst.

Vi er som sagt fra Det Radikale Venstres side positive, men mener bare, at det er for tidligt et tidspunkt. Vi mener, vi først er nødt til at samle alle de andre ting, der er sat i gang.

Line Barfod (EL):

Enhedslisten kan som flere af de foregående ordførere også støtte, at vi går i gang med det forberedende arbejde, går i gang med at indsamle oplysninger til brug for senere at kunne nedsætte en undersøgelseskommission.

Jeg vil gerne sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at naturligvis er det vigtigt i forhold til et sådant kommissionsarbejde, at man sikrer retssikkerheden for de personer, der måtte være involveret. Selvfølgelig skal vi ikke pålægge nogen at afgive forklaring, der kan betyde, at de

selv kan blive straffet. Det er et grundlæggende princip, som vi selvfølgelig skal respektere.

For Enhedslisten er det afgørende spørgsmål i forbindelse med Farumsagen, at vi får afdækket alle sider af det liberalistiske projekts fallit, og derfor støtter vi forslaget om, at der på længere sigt kommer en undersøgelseskommission. Der er jo de forskellige andre undersøgelser, som flere andre ordførere også har været inde på, politiu undersøgelser vedrørende de strafferetlige aspekter. Farum Byråd har selv sat en undersøgelse i værk med, så vidt jeg har forstået, et revisionsfirma, der skal se på nogle spørgsmål om, hvad der er foregået. Men det, som disse undersøgelser baserer sig på, er jo kun dele af, hvad der er foregået i Farum.

For os er det, der især er væsentligt, at få belyst de spørgsmål, der angår borgernes retssikkerhed og muligheden for at føre demokratisk kontrol. Det er væsentligt for os at få undersøgt, om der er nogen systemfejl, om der er nogen ting, som kunne føre til, at der skete noget tilsvarende andre steder, så vi kan forebygge, at der sker noget tilsvarende. En række eksempler fra Farum Kommune understreger i hvert fald, at det nuværende tilsynssystem ikke fungerer ordentligt set fra borgernes synspunkt.

For det første er det slående, at man kan konstatere, at der alene i perioden fra 1998 til 2002 er behandlet 61 sager vedrørende Farum Kommune i tilsynsrådet, og kun en af disse sager har givet tilsynsrådet anledning til at anvende sanktioner over for kommunen. Der verserer desuden stadig en række sager vedrørende Farum.

Kl. 19.05

For det andet er det lige så slående, at mange af de 61 sager og også sager fra før 1998 viser de begrænsninger, der er i tilsynsrådernes muligheder for at komme til bunds i sagerne. Et eksempel er sagen om dispensation til bygning af en Metax tankstation i sommeren 1999, en sag, hvor SF's byrådsgruppe anklagede byrådsflertallet for magtfordrejning i betydningen varetagelse af usaglige hensyn. Jeg skal ikke her fordybe mig i Metax' rolle som storsponsor i Farum Boldklub, men blot fremhæve, at tilsynsrådet i denne sag erkendte sin egen uformåenhed, og jeg citerer fra tilsynsrådets afgørelse:

»Da en stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt kommunen har varetaget usaglige hensyn i den foreliggende sag, vil forudsætte en vurdering af bevismæssige tvivlspunkter, som tilsynsrådet ikke har forudsætning for at foretage, har tilsynsrådet besluttet ikke at foretage videre.«

Så tilsynsrådet kan altså ikke gå ind i sager, hvor der kan være bevistvivl.

Et andet eksempel på problemerne i det nuværende tilsynssystem fremgår af beskæftigelsesministerens svar på et spørgsmål, jeg stillede den 28. februar i år, om lovligheden af aktiveringen. Den sag har været vurderet i arbejdsmarkedetsrådsråds varslings- og klageudvalg i Frederiksborg Amt, og afgørelsen afviser, at der er noget ulovligt ved aktiveringen, bl.a. fordi man anfører, at pakkeopgaverne i Farum Produktionshus alene udgør en såkaldt marginalproduktion. Men vurderingen af det er alene baseret på Farum Kommunes egne oplysninger, og den afgørelse kan ikke indbringes for nogen andre myndigheder. Der er således ikke for borgeren nogen mulighed for at få indsigt i, om det nu også er korrekt, og nogen mulighed for at få det prøvet andre steder.

I det hele taget har det været et problem, når vi gang på gang fra Enhedslistens side har spurgt til aktiveringen i Farum Kommune, at vi både fra de tidligere ministres og fra den nuværende ministers side har fået svar, der udelukkende baserer sig på oplysninger fra Farum Kommune, og hvor vi ikke har kunnet få indsigt i dokumenterne, fordi der på en lang række områder ikke er dokumenter, fordi meget jo er udlitteret og derfor er unddraget fra offentlighedsloven, og fordi der på en lang række områder ikke foreligger skriftligt materiale og kommunen åbenbart ikke har overholdt sin notatpligt i henhold til forvaltningsloven.

Som de fleste jo nok er klar over på baggrund af de mange sager, der har været fremme i pressen, er det svært at opfylde tilsynsforpligtelserne over for en kommune, der mildt sagt bevæger sig på kanten af loven, og det er noget af det, vi finder det væsentligt at se nærmere på.

Så vi mener altså, det er vigtigt, at vi får undersøgt Farumsagen, og vi støtter forslaget og den fremgangsmåde, der har været debatteret her i dag, om, at vi nu i underudvalget under Udvalget for Forretningsordenen og i Kommunaludvalget får så mange oplysninger som muligt frem med henblik på senere at se på en egentlig undersøgelseskommission.

Jann Sjørnsen (KRF):

Farumsagen skal naturligvis belyses fuldt ud, og hver en sten skal vendes; det er Kristeligt Folkeparti også helt enig i.

Vi mener også, at regeringen med de handlinger, der hidtil er foretaget, har vist, at man rent

faktisk ønsker, at den bliver undersøgt fuldt ud, og at regeringen medvirker til, at det sker. Indenrigsministeren har jo sat Farum Kommune under administration. Tilsynsrådene er for deres del også i gang med at se på sagen, og politiet efterforsker sagen, sådan som de bør, og ser, om der er nogen strafferetlige konsekvenser, der skal gøres gældende. Endelig har indenrigsministeren også mere fremadrettet nedsat det såkaldte Jens Peter Christensen-udvalg for at se, hvordan man kan undgå slige sager i fremtiden.

Dette synes vi alt sammen er nødvendige skridt i situationen. Vi mener også, at det er skridt, hvis konsekvenser vi skal se virkningen af, før vi skrider til yderligere og til måske at træffe en beslutning, sådan som forslagsstilleren, SF, lægger op til med B 84, som vi har til behandling her i dag.

Vi finder fra Kristeligt Folkepartis side, at tidspunktet ikke er inde til at træffe en beslutning om, at der skal nedsættes en undersøgelseskommission. Det udelukker selvfølgelig ikke, at vi, når materiale er indsamlet, når viden er opnået på baggrund af de initiativer, der er sat i gang både fra regeringens side, tilsynsrådets og politiets side, da kan komme til en anden konklusion, men vi mener, at det vil være forkert at drage denne konklusion nu med det fremsatte beslutningsforslag.

Kl. 19.10

Skulle det komme dertil, at en undersøgelseskommission skulle nedsættes, synes jeg også, det er rigtigt, som justitsministeren sagde i sine bemærkninger til forslaget indledningsvis, at det så ville være nødvendigt, som det fremgår af hele lovgivningen, der ligger bag Folketingets mulighed for at nedsætte undersøgelseskommissioner, at man også gav et præcist kommissorium for, hvad en sådan undersøgelseskommission skulle se på i relation til netop Farumsagen.

Så på den baggrund skal jeg sige, at vi fra Kristeligt Folkepartis side ikke kan støtte beslutningsforslaget, men at vi selvfølgelig støtter alle de bestræbelser, der nu er igangsat, på at få undersøgt sagen. Jeg synes også, det kunne være fornuftigt, som en del af ordførerne er inde på, at man får samlet den viden, der allerede er opnået i henholdsvis Kommunaludvalget og Udvalget for Forretningsordenen, for dermed at få belyst sagen yderligere. Men vi finder altså ikke, at tiden er inde til at tage det skridt, som SF foreslår i dag med B 84.

Aage Frandsen (SF):

Uanset at der ikke er tilslutning til vores forslag, vil jeg godt takke ordførerne. Og jeg vil godt sige, at hvis der havde været tilslutning til vores forslag sådan uden videre og man havde sagt: Lad os få nedsat den kommission i overmorgen, for det kræver, at vi går så hurtigt frem, som det overhovedet kan lade sig gøre – havde jeg sagt, at nu synes jeg lige, vi skal tage det lidt roligt.

Jeg er helt enig med de ordførere, der med forskellige vendinger siger, at situationen ikke er lige nu, eller at vi i hvert fald er nødt til at sikre os, at det, der er sat i gang, ikke bliver ødelagt af det, vi ville sætte i gang, hvis vi satte noget i gang, og at man er nødt til at finde ud af præcis, hvad det er, der undersøges, og hvad det er, der så ikke undersøges. Det er vi helt enige i.

Hvis vi ønsker at fremme denne proces og være med til at afdække ting, som måske ikke er afdækket, er det vores mulighed at fremsætte forslag til folketingsbeslutning og gøre det med henblik på, at man kan lave en undersøgelseskommission. Hvis det skulle ske, ville det være første gang, man gjorde det efter denne lov, og derfor skal man selvfølgelig også gøre det med en vis nænsomhed i forhold til, at det er noget, der ikke er afprøvet før.

Derfor er vi helt enige i, at vi skal finde ud af – det vil så være i Udvalget for Forretningsordenen og dets underudvalg – hvad det er, der skal undersøges. Vi ved jo alle sammen godt, hvad det er, i hvert fald i overskrifter, der undersøges. Vi ved godt, at politiet i form af bagmandspolitiet er inde, og vi må jo så med en vis nænsomhed få oplyst nærmere af justitsministeren, hvad det er, man er i gang med. Vi ved jo godt, at der er noget, som måske ikke altid bliver oplyst, og det har vi forståelse for; på et tidspunkt fortæller man ikke alt, hvad man undersøger. Alligevel er vi nødt til at prøve at finde ud af, hvad det er, der bliver undersøgt i den forbindelse.

Vi ved også, at Farum Kommune har sat noget i værk. Vi ved også, at tilsynsrådet har stillet en række spørgsmål til Farum Kommune, og at Indenrigsministeriet har sat noget i værk. Det betyder jo, at vi også ved, at der er noget, der ikke helt undersøges, men vi skal selvfølgelig finde ud af, hvor meget der undersøges.

Hvis vi ser på det, som vi har peget på man burde undersøge, så må man sige, at det, der gælder borgmesteren og borgmesterens rolle, formentlig bliver undersøgt ret grundigt. Det vil sige, der ikke er så meget i forhold til borgmeste-

rens rolle som borgmester og som formand for økonomiudvalget.

Kommunalbestyrelsens medlemmers muligheder og deres ansvar? Jo, i et vist omfang.

Embedsværkets muligheder og deres ansvar? Det er meget lidt, der undersøges i denne forbindelse, måske slet ikke noget, medmindre det er inde under det strafferetlige.

Den kommunale revision? Ja, ikke hvad der er sket tidligere, men hvad der skal ske i fremtiden, undersøges.

Farum Kommunes aftale med private virksomheder? Ja, på nogle punkter er det noget af det, som Farum Kommune selv har sat i værk, nemlig at finde ud af, hvad det egentlig er, der er foregået.

Men når det drejer sig om bestemte menneskers rolle, herunder også borgmesterens rolle, tror jeg ikke, det undersøges alverden.

Og når det drejer sig om tilsynsmyndighederne, må man sige, at der er ingen undersøgelse.

Kl. 19.15

Tilsynsrådet i Frederiksborg Amt undersøger ting i Farum Kommune, men der er ingen, der undersøger, om Tilsynsrådet i Frederiksborg Amt har gjort det rigtige. Indenrigsministeriet, som undersøger nogle andre ting, er der i hvert fald heller ingen, der undersøger.

Men lad os nu finde ud af, hvad det er, der i øjeblikket undersøges, og hvad er det for nogle områder, som afdækkes. På baggrund af det kan vi jo så tage stilling.

Nu er det jo så viseligt indrettet, at det er justitsministeren, der kan beslutte det, og ministeren skal gøre det, hvis det skal gøres. Derfor er der jo ikke noget med, at det her beslutningsforslag er noget, vi forestiller os skal vedtages i den her folketingssamling. Det ville være hastværk.

Derimod kan man jo sagtens arbejde videre med det sommeren over og måske endda endnu længere. Det behøver så ikke længere at være på baggrund af vores beslutningsforslag, hvis vi går ind i næste folketingssamling, for Folketingets flertal kan jo til enhver tid, også i forbindelse med Udvalget for Forretningsordenen, opfordre og henstille til justitsministeren. Og man ved jo godt, hvad det betyder, hvis et flertal henstiller til justitsministeren. Så det behøver ikke formelt at være i form af et beslutningsforslag, hvis det viser sig på et tidspunkt, at det skal ske.

Vi er enige i, at spørgsmålet om politiets undersøgelse er vigtig i sammenhæng med det her; men der tror jeg nu nok, at hr. Ole Stavad havde ret i, at hvis vi skal vente, til politiets undersø-

gelse er helt færdig, så kan det godt være, det varer et lille stykke tid. Men det er helt afgørende også for os, at de retssikkerhedsprincipper, som gælder i forbindelse med straffesager eller mistanke om, at der er begået noget kriminelt i henhold til straffeloven, selvfølgelig skal være hundrede procent sikre.

Derfor er det ikke noget med, at vi fra Folketingets side skal opføre os som elefanter i en glasbutik. Det sker såmænd i øvrigt i andre sammenhænge, at Folketingets medlemmer måske gør det, men det behøver vi i hvert fald ikke at gøre i den her sag, og vi skal ikke gøre det.

Så ud fra de betragtninger vil vi så allerede i morgen, hvor det først kommer til behandling i udvalget, have en række spørgsmål, som vi godt vil have belyst. Vi håber også, at justitsministeren vil være behjælpelig med det lidt besværlige omkring politiet og også en række spørgsmål, som formentlig indenrigsministeren skal hjælpe os med at besvare, sådan at vi får kortlagt, hvad der allerede nu undersøges. Ad den vej kan vi så finde ud af, hvad der ikke bliver undersøgt, og så får vi også en række af de oplysninger til udvalgene, som jo kan vise noget om, hvor galt det er fat derude, hvor meget det er et unikt tilfælde, og hvor meget det er noget specielt.

Vi er helt enige i, at det kommunale selvstyre ikke skal lide under, at der er nogle, der har været lidt ekstravagante, lidt for eksperimenterende – for nu at sige det meget sødt og venligt. Det skal resten af landets kommuner jo ikke lide under.

Omvendt må vi nok også sige, at der også kan være nogle fejl, som er i systemet, som vi jo har love til. Omvendt skal vi heller ikke lovgive ud fra en betragtning af, at alle har tænkt sig at gøre noget, som vi ikke synes var hensigtsmæssigt.

Den balance, der er vigtig i den her forbindelse, er, at Farum Kommune ikke er hele Danmark, heldigvis. Omvendt kan der være elementer i den danske lovgivning, som vi ikke har taget højde for i forhold til det, der er sket i Farum Kommune. Når man i den forbindelse godt kan spørge, som hr. Poul Nødgaard spurgte hr. Kirkegaard: Hvordan kan man forklare borgeren, at der går så lang tid? så må svaret være: Der var ingen, der havde tænkt sig, at sådan noget kunne foregå i Danmark. Det er simpelt hen det, der er svaret.

Og derfor: Når lovteksten omkring suspensio-
n er udformet, som den er, så er det, fordi man jo ikke har tænkt på, at der var en borgmester, der ville lave *så* meget ud i den blå luft. Næh,

man havde tænkt sig, der var en borgmester, der ville vægre sig ved at gøre det, som kommunalbestyrelsen besluttede.

Det er derfor, at vi som folkestyrets repræsentanter somme tider kan stå i den vanskelige situation, at vi heldigvis – indimellem må jeg sige heldigvis – ikke har tænkt over alle problemer, for hvis vi tænkte over alle problemer, ville vi lave så mange love, at jeg også tror, det ville blive til skade for borgerne.

Så vi skal behandle det her med nænsomhed. Vores ønske har været at få sikkerhed for, at alting undersøges, og vi har intet kissejav med at få det her igennem. Den tid, der skal bruges, skal der tages til det her.

Kl. 10.20

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Ja, det er jo nok for sjældent, at vi herinde i Folketinget en gang imellem roser hinanden. Jeg vil godt rose hr. Aage Frandsen for et meget forstandigt indlæg. Jeg synes, der var utrolig mange gode elementer i det. Og hvis hr. Aage Frandsen hørte efter, hvad jeg sagde i mit ordførerindlæg, så ligger vi ikke forfærdelig langt fra hinanden.

Det, jeg specielt er gået op for, er egentlig ikke for at stille et spørgsmål, men mere en konstatering af, at jeg forstod hr. Aage Frandsens indlæg sådan, og det er jeg utrolig glad for, at der ikke skal holdes hånden over nogen i den her sag. Det vil sige, at hr. Aage Frandsen er enig med Dansk Folkeparti i, at hvis vi, når vi ser de forskellige undersøgelser skride frem, så føler, at der er elementer, der ikke er tilgodeset for at få sagen fuldt belyst, så er hr. Aage Frandsen og dermed også Dansk Folkeparti enige om køre den sag frem.

I den forbindelse synes jeg måske, at den eneste uklarhed, der var i hr. Aage Frandsens indlæg, var med hensyn til tilsynsrådet og Indenrigsministeriet. Der forstod jeg det sådan, og der har vi det lidt på samme måde i Dansk Folkeparti, at vi er lidt tvivlende over for, om de mange undersøgelser, der er i gang i øjeblikket, får afdækket disse to instansers rolle i sagen. Men det venter vi at se.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

For os er det helt afgørende, at man undersøger alt, som er relevant at undersøge. Nu er det poli-

tiets opgave, og det er de heldigvis bedst til. Det skal vi holde nallerne fra.

Vi skal undersøge det ud fra, at der er et ansvar, som man skal gøre gældende. Et retssamfund kræver også, at sådan er det. Vi skal også undersøge det ud fra, at vi skal blive klogere på fremtiden. Man bliver ikke rig af det her. Men man bliver klog af skade.

Og så er det, vi også ser, at der er nogle områder, der i hvert fald indtil videre ikke er dækket. På nogle punkter vil jeg sige tilsyneladende ikke er dækket, og på nogle punkter vil jeg sige overhovedet ikke er dækket. Der er ingen, der undersøger, om Indenrigsministeriet kunne have gjort mere, end de rent faktisk gjorde. Der er ingen, så vidt jeg kan se, der undersøger, om Tilsynsrådet i Frederiksborg Amt kunne have gjort mere. Der er tilsyneladende ingen, der undersøger det.

Det mener jeg vi så må se på og så være helt fordomsfri i forhold til, hvad vi så gør.

Så kan det jo godt vise sig, at hvis hele feltet så er sådan godt et alenstykke, og så vi rent faktisk undersøger en stor del af det, jamen så skal vi nok ikke lave en hel kommission af den her karakter. Men hvis nu der er et stort stykke af dette alenstykke, som vi ikke får undersøgt, så er det, jeg siger, at så synes jeg, det er relevant at nedsætte en undersøgelseskommission.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Vil det sige, at hvis nu man forestiller sig, at det arbejde, der kommer i gang i underudvalget, rimelig hurtigt afslører, at de ting, hr. Aage Frandsen fremfører, ikke kommer med i nogen form for undersøgelse, tilsynsrådet, Indenrigsministeriet, og der kunne være andre ting også, skal jeg så forstå hr. Aage Frandsens indlæg sådan, at så er SF parat til at sige, at så skal vi ikke vente 4-7 måneder, inden man kommer med noget, hvis det er lysende klart for enhver, at disse instansers rolle ikke rigtig bliver belyst i de undersøgelser, der er i gang?

For så vil jeg gerne sige – det er ikke et spørgsmål, men en konstatering – at så vil Dansk Folkeparti støtte det her. Det har vi overhovedet ikke lagt skjul på. Hvis man hørte min ordførertale, så sagde jeg, at hver en sten skal vendes, og hvis hver en sten ikke bliver vendt i de undersøgelser, der allerede er i gang, og det står soleklart for alle, at de ikke bliver det, så kan man lige så godt sætte en form for en fjerde eller femte undersøgelse i gang her og nu.

Men lad os nu lige vente en måneds tid og se, hvordan hele sagen udvikler sig. Jeg synes, at det underudvalg kommer på et kæmpestort arbejde med at få redet alle de her tråde ud. Jeg vil håbe, at man kan gøre det uafhængigt af politisk opfattelse, for det her synes jeg ikke har så meget med politik at gøre. Folketinget må være enige om, at den Farumsag skal sættes effektivt på plads på enhver måde. Det tjener tingene bedst.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Svaret er ja – ud fra den betragtning, at det er so-leklart, lysende klart, at der er et stort felt. En alen er jo 24 tommer, og hvis det så er adskillige af tommerne i dette alenestykke, som ikke undersøges, må vi sige, at så bliver det ikke undersøgt. Så skal vi så være sikre på, inden vi går videre, at vi ikke træder nogle andre undersøgelser over tæerne, at vi ikke, hvis vi nu godt kan se, at noget skal undersøges, så har det hastværk, som bliver lastværk i form af, at vi så begynder med at sætte en hel masse i gang, og så begynder vi at ødelægge politiets undersøgelse.

Kl. 19.25

Så svaret er ja, men jeg vil sikre mig på egne og folkestyrets vegne, at jeg ikke går ind og laver noget, som så ødelægger noget andet.

Så hellere bruge 2 måneder eller 4 måneder på at finde ud af det end at lave noget for hurtigt. Og det er derfor, at jeg også i min svartale sagde, at det kan være, det skal være i begyndelsen af næste samling. Det er ikke det afgørende på baggrund af det her beslutningsforslag at få noget presset igennem. Det afgørende er, at vi i Folketinget kan være enige om at gøre noget.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu tror jeg, at der en eller anden indfølgelse, der svigter hos hr. Aage Frandsen, eller også har jeg ikke fattet noget som helst af det.

Altså nu begynder hr. Aage Frandsen at tale om et par måneder, hvis det står helt lysende klart, at der er noget, der ikke bliver undersøgt. Jamen det er da den sikre vej til *ikke* at få vendt hver en sten. For så tager man altså bare det, der åbenlyst ikke bliver undersøgt. Hvad så med alt det andet, vi ikke kan få øje på?

Det drejer sig jo ikke bare om, at vi ikke må træde nogen over tæerne. Jeg forstod, at det også drejede sig om, at det skulle gøres ordentligt.

Hr. Aage Frandsen kan da meget let formulere et kommissorium om det, vi med sikkerhed ved, der ikke bliver taget med. Men så fanger bordet, når det kommissorium er formuleret, og undersøgelseskommissionen er gået i gang. Så nytter det altså ikke noget at komme rendende om 3 eller 6 eller 9 måneder og sige: Jamen der var faktisk noget, vi havde overset, fordi vi sjuskede.

Jeg minder om diskussionen om lovsjusk herinde. Den synes jeg også skulle gælde hr. Aage Frandsens beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hr. Nødgaard stiller mig et spørgsmål, som specielt går på tilsynsmyndighederne. Jeg svarer ja. Og så svarede jeg derefter: Men vi skal jo sikre os, at hele feltet også bliver ordentligt undersøgt, og så nævner jeg specielt det, der vedrører politiet. Og når jeg nævner noget med 2 og 4 måneder, så er der jo ikke noget med, at jeg forestiller mig, at det nødvendigvis er 2 eller 4 måneder.

Jeg sagde udtrykkeligt i min svarreplik, at det nemt er noget, der kan foregå i næste samling. Det er ikke det her beslutningsforslag, der er det afgørende, for det er ministeren, der under alle omstændigheder skal træffe beslutning om at nedsætte kommissionen, og vi kan til enhver tid med et flertal i et udvalg sige til ministeren: Var det ikke en god idé, sådan sagt på jysk, at gøre den slags ting? Man behøver ikke lave et beslutningsforslag.

Så jeg er helt overbevist om, at vi er enige om, at det, der går forud for alt andet i denne sag, er, at vi gør det ordentligt. Og det kan jeg i hvert fald roligt sige til fru Rønn Hornbech, at det er vi enige om. Det skal gøres ordentligt, om det så er længere tid, det skal tage. Og jeg understreger: Hellere tage sig god tid end lave lastværk.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsi-

gelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*).
Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

25) Første behandling af lovforslag nr. L 182: Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Forslag til Rådets direktiv om definition af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold og om ophævelse af adgangen til opsættende virkning ved påklage af visse afgørelser om administrativ udvisning af EU/EØS-statsborgere m.fl.).

Af integrationsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 20/3 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det næste forslag kan jeg gøre kort. Det drejer sig om at få opfyldt et EF-direktiv og en EF-rammeafgørelse.

Kort sagt er der to forslag, der interesserer Venstre, nemlig at man nu sørger for, at administrative udvisninger, i hvert fald dem i den nedre gruppe, ikke får opsættende virkning. Det er altså ikke sådan, at man så kan blive her i landet, når man er blevet udvist. Og det andet drejer sig om, at formuleringen af menneskesmuglerbegrebet udvides.

Jeg kan sige, at begge dele er Venstrepolitik, så det støtter vi.

Morten Bødskov (S):

Det lovforslag, vi her behandler, indeholder to forslag til ændring af udlændingeloven, dels et EF-direktiv, der er en udvidelse af Schengensamarbejdet, hvis formål er at bekæmpe menneskesmugling, dels også tiltag, der letter administrativ udvisning af EU- og EØS-borgere, bl.a. når hensynet til offentlig orden taler herfor.

Kl. 19.30

I Socialdemokratiet mener vi, at menneskesmugling skal bekæmpes hårdt og konsekvent. Vi har altid prioriteret den del af arbejdet, også i de tidligere regeringer, og vi kan derfor støtte den første del af lovforslaget.

Den anden del af lovforslaget drejer sig som sagt om lettere adgang til administrativ udvisning af EU- og EØS-statsborgere. Socialdemokratiet kan også støtte denne del af forslaget, og Socialdemokratiet kan derfor tilslutte sig det samlede forslag.

Søren Krarup (DF):

Jeg har lavet en ordførtale og vil ikke holde den, for jeg synes, der er talt nok i dag.

Jeg vil kun i al korthed sige, at vi støtter forslaget, som jo dels handler om at standse menneskesmugling, dels handler om at kunne udvise personer, der opholder sig ulovligt her i landet, uden opsættende virkning, bl.a. i forbindelse med det kommende EU-formandskab. Vi støtter begge dele.

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg synes, hr. Søren Krarups eksempel var godt til efterfølgelse, så jeg vil også pakke min ordførtale ned og sige, at af tilsvarende grunde, som allerede er nævnt, kan Det Konservative Folkeparti også støtte lovforslaget.

Aage Frandsen (SF):

Jeg er i den situation, at jeg skal tale på vegne af vores ordfører, fru Anne Baastrup, som ikke kan være til stede, og hvis jeg skal følge det, hun har afleveret til mig, kan jeg altså ikke gøre det så kort, men alligevel vil jeg gøre det kortere, end det står her.

For SF er et vigtigt element, som også ligger i regeringsforslaget og også er regeringens intention, at det ikke er tanken at gøre endegyldigt op med muligheden for, at mennesker kan vise et humanitært sindelag. Der skal ganske vist fortsat kunne straffes med fængsel op til 2 år, hvis man uden at ville tjene en krone på det vil hjælpe mennesker i nød, og SF har derfor lagt vægt på, at det i bemærkningerne fremhæves, at det ikke dermed er hensigten at ramme familiemedlemmer, der gemmer deres egne pårørende. Vi vil imidlertid under udvalgsbehandlingen arbejde med at få præciseret omfanget af denne bemærkning, for det er klart, at begrebet økonomisk gevinst ved menneskesmugling naturligvis er noget, som vi er imod, men det er spørgsmålet, hvor vidtrækkende det er i denne forbindelse.

ISF afviser vi ikke, at der skal være mulighed for at straffe mennesker, der vil tjene penge på flygtninge, men det er uanstændigt, hvis man i for høj grad bruger bestemmelsen over for nogle